

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection](#)[Sources historiographiques](#)[Collection](#)[Ferdowsi](#),
Šāhnāmeh (شاهنامه) Collection I. Yazdgird le méchant (یزدگرد شری) Item IV. Ce qui arriva à la chasse entre Bahrām et la joueuse de luth (چه اتفاقی بین بهرام و زنی که لوت می‌بازد)

IV. Ce qui arriva à la chasse entre Bahrām et la joueuse de luth (چه اتفاقی بین بهرام و زنی که لوت می‌بازد)

Informations générales

Date 0940-1020

Souverain régnant Mahmoud de Ghazni (Souverain de l'Empire ghaznévide de 997-1030).

extrait situé sous le règne de Yazdgird Ier
Langue persan

Type de contenu Texte épique

Comment citer cette page

IV. Ce qui arriva à la chasse entre Bahrām et la joueuse de luth (چه اتفاقی بین بهرام و زنی که لوت می‌بازد)
1020-0940 , (شاهنامه) Item IV

Projet ANR TransPerse (CeRMI, CNRS) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 28/01/2026 sur la plate-forme EMAN :
<https://eman-archives.org/TransPerse/items/show/540>

Copier

Informations éditoriales

Éditions

Edition persane

- Abū'l-Qāsem Ferdowsi, *Šāhnāmeh*, ed. Djalal Khaleghi-Motlagh, 8 vols., New York, 1987-2008 ([En ligne sur archive.org](#))

Editions françaises (trad.)

- Abū-al Qāsem Firdousi [Ferdowsi (0940-1020)], *Le livre des rois (Šāh-nāmeh)*. Traduit et commenté par Jules Mohl, Paris, 1838-1878, 7 vol., [vol. V, § XXXIV] / ([En ligne sur archive.org](#))

- Ferdowsi, *Shâhnâmeh - Le Livre des Rois*. Traduit du persan en vers libres et rimés par Pierre Lecoq avec introduction et index des noms propres. Paris : Les Belles Lettres / Geuthner, 2019, 1740 p., Illustrations complémentaires de Scott Pennor's.

Références bibliographiques

- Fritz Wolff, *Glossar zu Firdosis Schahname*, Berlin, 1935 ([En ligne sur archive.org](#))
- Liens
- **Plateforme Ganjoor** : poème persan en ligne ([accès libre - section Yazdgerd le méchant](#))
- **Ferdowsi** ([Encyclopaedia Iranica - article sur Ferdowsi](#))

Traduction

Texte

XXXIV

Yazdgerd le Méchant

Ce qui arrive à la chasse entre Bahrām et la joueuse de luth

[vol. V, p. 405] Bahram ne s'occupait que du jeu de balle sur le Meidan; tantôt il jouait de la raquette, tantôt il allait à la chasse. Or un jour il alla sans cortège, à la chasse avec la joueuse de luth. Le nom de cette Roumie était Azadeh, ses joues étaient couleur de corail ; elle charmait son cœur, elle partageait ses goûts, et il avait toujours son nom sur les lèvres. Pour cette **[vol. V, p. 406]** chasse il demanda un dromadaire qu'il fit couvrir d'une housse de brocart ; quatre étriers pendaient du dos de ce dromadaire, qui courait dans la montée et dans la descente. Deux des étriers étaient en or et deux en argent, tous incrustés de pierreries. Bahram portait sous son carquois une arbalète, car il était habile en toute chose. Deux paires de gazelles s'approchaient ; le jeune homme dit en riant à Azadeh : « 0 lune ! quand j'aurai bandé mon arc et saisi la flèche avec l'anneau, laquelle des gazelles veux-tu que j'abatte ? Voici une femelle jeune et un vieux mâle. » Azadeh répondit : « O lion ! un homme ne combat pas les gazelles. Convertis avec tes flèches cette femelle en mâle, et fais que ce vieux mâle devienne une femelle. Ensuite pousse le dromadaire quand une gazelle s'enfuira devant toi ; lance-lui une balle d'arbalète pour qu'elle couche son oreille sur l'épaule ; la balle lui chatouillera l'oreille sans lui faire du mal, elle lèvera le pied à son épaule et alors tu lui perceras la tête, le pied et l'épaule tous ensemble, si tu veux que je t'appelle la lumière du monde. »

Lorsque Bahram entendit ces paroles, il lui vint en mémoire un vieux dicton ; mais il banda son arc et poussa un cri sur cette plaine silencieuse. Il avait dans son carquois une flèche à deux pointes, qu'il avait apportée sur la plaine pour s'en servir à la chasse, et aussitôt que les gazelles se mirent à fuir **[vol. V, p. 407]** il enleva avec cette flèche à deux pointes les cornes sur la tête du mâle, et celui-ci devint à l'instant comme une femelle, sa tête ayant perdu ses cornes noires. La jeune fille resta confondue de son habileté. Ensuite le chasseur planta sur le front de la femelle deux flèches, qui tenaient par les pointes comme deux cornes sur sa tête, pendant que le sang inonda la poitrine de la gazelle. Alors Bahram poussa son dromadaire vers l'autre paire, et plaça une balle dans le creux de l'arbalète, la lança à l'oreille d'une des gazelles et fut content de son coup, car il avait touché l'endroit qu'il avait choisi. La gazelle se gratta à l'instant l'oreille ; Bahram plaça une flèche de bois de peuplier sur son arc et cousit ensemble la tête, l'oreille et le pied de l'animal.

Azadeh eut pitié de la gazelle ; Bahram lui dit : « Qu'y a-t-il, Ô visage de lune ? »

Azadeh versa de ses yeux un torrent de larmes, et dit au roi : « Ceci est inhumain. Tu n'es pas un homme, et ta nature est celle d'un Div. » Bahram étendit la main et la précipita de la selle sur la terre, poussa son dromadaire sur cette fille au visage de lune, et couvrit de sang son sein, sa main et son luth, disant : « Ô joueuse de luth insensée ! pourquoi avoir usé de ruse contre moi ? Si mon coup avait manqué, ma famille eût été couverte de honte. » Azadeh mourut sous les pieds du dromadaire, et Bahram n'emmena plus jamais une femme à la chasse.

Traducteur(s)Jules Mohl

Description

Analyse du passagexxx

Édition numérique

Vérification et relecturePoupak Rafii Nejad

Éditeur numériqueProjet ANR TransPerse (CeRMI, CNRS) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Mentions légalesFiche : Projet ANR TransPerse (CeRMI, CNRS) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).

Notice créée par [Poupak Rafii Nejad](#) Notice créée le 21/04/2022 Dernière modification le 01/07/2022

گهی رخم چوگان و گاهی شکار
 به لحیرگه رفت با چنگ زن
 که رنگ رخانش به می داده بود
 ابا سرو آزاده چنگی به نست
 همیشه به لب داشتی نام اوی
 که پشتی به دینا بیاراستی
 همی تاختی در فراز و نشیب
 همان هر یکی گوهر آگین بدی
 دلاور ز هر داشتی بیهود داشت
 جوانمرد خذان به آزاده گفت
 برآرم به شست اندر آرم گره
 که ماده جوانست و همانش پیر
 به آهو لجویند مردان نبرد
 شود ماده از تیر نو نر پیر
 جو آهو ز چنگ تو گیرد گریز
 نهد همچنان خوار بر نوش خویش
 بی آزار پایش برآرد به نوش

حز از گوی و میدان نبودیش کار
 چنان بد که یک روز بی اجمن
 گجا نام آن رومی آزاده بود
 به پشت هیون چمان بر تشنیت
 دلارام او بود و هم کام اوی
 به روز شکارش هیون خوامشی
 فرو هشتله رو چار بودی رکیب
 رکابش دو زرین دو سیمین بدی
 همان زیر غرکش کمان مهره داشت
 به پیش اندر آمدش آهو دو چفت
 که ای ماد من چون کمان را به زه
 کدام آهو افگنده خواهی به تیر
 بدلو گلت آزاده کای شیر مرد
 تو آن ماده را انر گردان به تیر
 ازان پس هیون را برانگیز نز
 کمان مهره انداز تا گوش خویش
 همانگه ز مهره بخار نش گوش

چو خواهی که خوانست گئی فروز
 برانگیخت از دشت آرام شور
 به دشت اندر از بیر نحیر داشت
 سپید سروهای آن نره نیز
 کنیزک بد و ماند اندر شگفت
 سرشن ران سروی میه ساده گشت
 بزد همچنان مرد نحیر گیر
 به خون اندون لعل گشته برش
 به خم کمان مهره در مهره ساخت
 پسند آمد و بود جای پسند
 به نیر اندر اورد جادو کمان
 بدان آهو آزاده را دل بسوخت
 نگونصار برزد به روی زمین
 برو دمت و چلگش به خون در فشاند
 چه بایست جستن به من بر تکن
 ازین زخم لنگی شدی گوهرم
 به نحیر زان پس کنیزک نبرد

به پیکان سر و پای و گوشش بدوز
 کمان را به زه کرد بهرام گور
 دو پیکان به ترکش پکی نیر داشت
 همانگه چو آهو شد اندر گریز
 به نیر دو پیکان ز سر برگرفت
 هماندر زمان نر چون ماده گشت
 همان در سروگاه ماده دو نیر
 دو پیکان به جای سرو در سرشن
 هیون را سوی جفت نیگر بتاخت
 به گوش پکی آهو اندر فکند
 بخارید گوش آهو اندر زمان
 سر و گوش و پایش به پیکان بدوخت
 بزد دست بهرام او را ز زین
 هیون از بر ماهجهره براند
 چین گلات کای بی خرد چلگرن
 اگر کلا بودی گشاد برم
 چو او زیر پای هیون در سیرد